

AKADÉMIA UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI

Účinnosť: od 29. októbra 2015

METODICKÉ USMERNENIE

na zabezpečenie všeobecne prístupného akademického prostredia pre študentov so špecifickými potrebami na Akadémii umení v Banskej Bystrici

Predkladá : PaedDr. Peter Vítko
prorektor pre vzdelávaciu činnosť AU

Schvaľuje : doc. Mgr. art. Matúš Ol'ha, PhD.
rektor Akadémie umení v Banskej Bystrici

Akadémia umení v Banskej Bystrici vydáva toto metodické usmernenie v súlade s § 100 zákona č. 131/2002 Z. z o Vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o VŠ“) na zabezpečenie všeobecne prístupného akademického prostredia pre študentov so špecifickými potrebami.

Čl. 1 Úvodné ustanovenia

Akadémia Umení v Banskej Bystrici (ďalej len „AU BB“) vytvára všeobecne prístupné akademické prostredie a zodpovedajúce podmienky štúdia pre študentov so špecifickými potrebami bez znižovania požiadaviek na ich študijný výkon v súlade s § 100 zákona o VŠ a v zmysle zásady rovnakého zaobchádzania a rovnosti príležitostí na vzdelanie pre všetkých.

Pri určovaní týchto podmienok sa zaručujú rovnaké práva pre všetkých uchádzačov o štúdium a v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa zakazuje diskriminácia z dôvodu veku, pohlavia, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, rasy, farby pleti, zdravotného postihnutia, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, príslušnosti k národnostnej menšine, náboženského vyznania alebo viery, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.

Čl. 2 Študenti a uchádzači o štúdium so špecifickými potrebami

1. Za študenta so špecifickými potrebami sa považuje študent:
 - a) so zmyslovým, telesným a viacnásobným postihnutím,
 - b) s chronickým ochorením,
 - c) so zdravotným oslabením,
 - d) s psychickým ochorením,
 - e) s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami,
 - f) s poruchami učenia¹

2. Do skupiny osôb so špecifickými potrebami patria uchádzači o štúdium a študenti so zdravotným znevýhodnením. Študentom so zdravotným znevýhodnením je študent:
 - so zdravotným postihnutím (postihnutie zrakové, sluchové, telesné, s narušenou komunikačnou schopnosťou; s poruchami učenia, autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami alebo s viacnásobným postihnutím), ktoré v interakcii s rôznymi prekážkami sociálneho prostredia bráni rovnocennému zapojeniu študenta do procesu vzdelávania a dosahovaniu požadovaných výsledkov v porovnaní so študentom bez zdravotného postihnutia;

¹ § 100 ods. 2 zákona o VŠ

- s chronickým ochorením, psychickým ochorením a zdravotným oslabením krátkodobého, dlhodobého alebo trvalého charakteru, z dôvodu ktorých potrebuje primerané úpravy a podporu pri vzdelávaní.
- 3. Uchádzači a študenti so špecifickými potrebami sú v dôsledku svojho zdravotného znevýhodnenia v kombinácii so sociálnymi faktormi, ktoré z toho vyplývajú, znevýhodnení v prístupe k vysokoškolskému vzdelaniu. Na prekonanie uvedeného znevýhodnenia sú odkázaní na primerané úpravy a podporné služby bez znižovania nárokov na ich študijné výsledky.
- 4. Štatút študenta (uchádzača o štúdium) so špecifickými potrebami môže získať na základe dobrovoľného prejavenia záujmu každý študent, ktorý napĺňa charakteristiku študenta so špecifickými potrebami v zmysle zákona o VŠ a ktorý absolvuje na svojej VŠ vyhodnotenie jeho špecifických potrieb, na základe ktorého sú mu priznané primerané úpravy a rozsah poskytovania podpory počas štúdia, resp. na prijímacej skúške.

Čl. 3

Charakteristika študentov so špecifickými potrebami

Na základe príslušnosti k niektorej kategórii uvedenej v § 100 ods. 1 zákona o VŠ sa za študenta so špecifickými potrebami považuje:

1. Študent so zmyslovým, telesným a viacnásobným postihnutím:
 - a) Za študenta so zmyslovým, telesným a viacnásobným postihnutím sa považuje študent s postihnutím zraku (nevidiaci a slabozraký), sluchu (nepočujúci a nedoslýchavý), s telesným postihnutím (s postihnutím dolných končatín a s postihnutím horných končatín, jemnej motoriky) a študent s viacnásobným postihnutím.
 - b) Nevidiaci študent nedokáže pri štúdiu využívať zrak, pracuje s alternatívnymi formátmi študijných materiálov (v prístupnej elektronickej forme, v zvukovej forme, v bodovom písme, reliéfnej forme a pod.) a pri práci so študijnou literatúrou využíva podporné/asistenčné technológie pre nevidiacich (čítač obrazovky, hlasovú syntézu, braillovský riadok, rozpoznávací program, tlačiarne s reliéfnym výstupom, a pod.).
 - c) Slabozraký študent dokáže používať zrak v obmedzenej miere, pri štúdiu pracuje so štandardnými formátmi študijných materiálov, ktoré si môžu vyžadovať modifikáciu (napr. zväčšenie písma učebného textu, úprava kontrastu písma a pozadia, a pod.), a pri štúdiu využíva kompenzačné pomôcky (napr. lupy) a podporné/asistenčné technológie (napr. zväčšovací program).
 - d) Nepočujúci študent a študent so zvyškami sluchu pri komunikácii a získavaní informácií používa rozličné komunikačné formy. Primárnou môže byť posunkový jazyk, sekundárnou je hovorený jazyk, resp. primárnou formou je hovorený jazyk za použitia ďalších kompenzačných mechanizmov (odzeranie). Pri štúdiu používa kompenzačné pomôcky (načúvací aparát, kochleárny

implantát, rádiový komunikačný systém a pod.) a podporné služby (tlmočník, zapisovateľ).

- e) Nedoslýchavý študent pri komunikácii a získavaní informácií používa zväčša hovorený jazyk za podpory rozličných kompenzačných pomôcok (napr. načúvacie aparáty, kochleárny implantát, komunikačné rádiové systémy, a pod.) a ďalších komunikačných foriem (odzeranie). Do tejto skupiny zaraďujeme aj osoby s postlingválnym sluchovým postihnutím, ktorých komunikačnou formou je hovorený jazyk.
- f) Študent s postihnutím dolných končatín (nedokáže samostatne chodiť) má obmedzenú schopnosť pohybu. Pri presune používa podporné pomôcky (napr. barle, chodítko) a/ alebo invalidný vozík (mechanický alebo elektrický). Môže potrebovať asistenčnú pomoc druhej osoby.
- g) Študent s postihnutím horných končatín má obmedzené schopnosti písať a robiť si poznámky, narábať so študijnými materiálmi a s technológiami. Môže potrebovať asistenčnú pomoc druhej osoby.
- h) Študent s viacnásobným postihnutím má dva, resp. viac druhov zdravotného postihnutia, ktoré limitujú jeho schopnosť študovať v štandardnom režime, pretože ho obmedzujú v prijímaní, spracovávaní a odovzdávaní informácií a/alebo v samostatnom pohybe a orientácii.

Študent s chronickým ochorením:

Za študenta s chronickým ochorením sa považuje najmä študent s cystickou fibrózou, epilepsiou, sklerózou mutiplex, po transplantácii orgánu alebo tkanív, srdcovo-cievnym ochorením, neurologickým ochorením, ako i s inými progresívnymi ochoreniami, čo môže zapríčiniť častú, resp. dlhodobú a nepravidelnú práceneschopnosť alebo negatívne ovplyvňovať schopnosť štúdia v bežných podmienkach.

Študent so zdravotným oslabením:

Za študenta so zdravotným oslabením sa považuje dlhodobo chorý študent s následnou rekonvalescenciou alebo so zníženou odolnosťou voči chorobám, či tendenciou k recidíve choroby alebo študent s ohrozením zdravia v dôsledku vplyvu nevhodného prostredia, nevhodného životného režimu, nesprávnej výživy.

Študent s psychickým ochorením:

Za študenta so psychickými ťažkosťami alebo ochorením sa považuje študent, u ktorého aktuálny psychický stav alebo dlhodobejšia porucha psychického zdravia ovplyvňuje schopnosť plniť si študijné povinnosti v štandardnom režime (napr. problémy s organizovaním štúdia a manažovaním svojich študijných povinností).

Študent s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami:

Za študenta s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami sa považuje najmä študent s poruchou autistického spektra bez mentálnej retardácie (napr. Aspergerov syndróm), ktorý ovplyvňuje jeho schopnosť plniť si študijné povinnosti v štandardnom režime.

Študent s poruchami učenia:

Za študenta s poruchami učenia sa považuje študent s dyslexiou, dysortografiou, dysgrafiou, dyskalkúliou, a pod. Špecifické poruchy učenia je všeobecný termín označujúci skupinu porúch prejavujúcich sa výraznými ťažkosťami pri čítaní, písaní, počítaní, počúvaní a komunikácii.

Čl. 4

Materiálno technické zabezpečenie

Na AU BB boli v Akademickej knižnici zriadené dva terminály, vybavené príslušným vybavením, ktoré slúži na zlepšenie a podporu štúdia študentov s postihnutím zraku (nevidiaci a slabozraký). Akademická knižnica poskytuje študentom so špecifickými potrebami registráciu zdarma.

Kontakt: Akademická knižnica

tel: +421 48 4320 401

tel: +421 48 4320 402

tel: +421 48 4320 403

e-mail: kniznica@aku.sk

Čl. 5

Koordinátor pre študentov so špecifickými potrebami

1. Na AU BB pôsobí inštitucionálny koordinátor pre študentov so špecifickými potrebami, ktorého poveruje rektor na základe ustanovenia §100 ods. 7 písm. b). zákona o VŠ. Funkciu inštitucionálneho koordinátora zastáva prorektor pre vzdelávanie .
2. Výkonom činnosti koordinátora pre študentov so špecifickými potrebami na jednotlivých fakultách poveruje dekan spravidla pedagogického zamestnanca.
3. Funkčne obdobie inštitucionálneho koordinátora zodpovedá funkčnému obdobiu prorektora pre vzdelávanie .
4. Kontaktné údaje o koordinátorovi sú verejne prístupné na internetovej stránke AU BB, ako aj na stránkach jednotlivých fakúlt.

Inštitucionálny koordinátor najmä:

- a) sa aktívne podieľa na identifikovaní uchádzačov a študentov so špecifickými potrebami,
- b) koordinuje činnosť fakultných koordinátorov

- c) spolupracuje s fakultnými koordinátormi pri výbere podporných/asistenčných technológií a zabezpečovaní podporných služieb pre študentov so špecifickými potrebami,
- d) každoročne k 31.10. za predchádzajúci akademický rok (1.9. – 31.8.) predkladá vedeniu AU BB správu o počte študentov so špecifickými potrebami, charaktere ich špecifických potrieb a využívaní podporných služieb na AU BB,
- e) každoročne k 31.10. podáva vedeniu AU BB správu o činnosti a návrh na použitie finančných prostriedkov na podporu štúdia študentov so špecifickými potrebami na nasledovný akademický rok podľa skutkového stavu (zápisu) v príslušnom akademickom roku
- f) každoročne zabezpečuje aktualizáciu kontaktných údajov koordinátorov na webovej stránke AU BB
- g) plní ďalšie úlohy a činnosti, ktoré mu vyplývajú zo zákona o vysokých školách, iných všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných predpisov AU BB.

Úlohy fakultného koordinátora:

- a) spolupracovať na všetkých úlohách týkajúcich sa vytvárania podmienok podpory študentov so špecifickými podmienkami s inštitucionálnym koordinátorom
- b) evidovať na fakulte uchádzačov o štúdium a študentov so špecifickými potrebami
- c) v spolupráci so študijným oddelením zisťovať počet študentov so špecifickými potrebami,
- d) podieľať sa na vyhodnocovaní potrieb a požiadaviek uchádzačov o štúdium a študentov so špecifickými potrebami, na základe vyhodnotenia vypracovať odporúčanie dekanovi príslušnej fakulty na priznanie štatútu študenta so špecifickými potrebami, rozsahu vhodných podporných služieb a podpory zo strany fakulty,
- e) vykonávať poradenstvo pre študentov so špecifickými potrebami,
- f) každoročne k 30.09. za aktuálny akademický rok (1.9. – 31.8.) podávať správu inštitucionálnemu koordinátorom o počte študentov so štatútom špecifickými potrebami a využívaní podporných služieb,
- g) každoročne k 30.09. za predchádzajúci akademický rok (1.9. – 31.8.) predkladať vedeniu fakulty správu o podmienkach využívania podporných služieb na fakulte, koordinátor fakulty spolupracuje s inštitucionálnym koordinátorom na príprave správy pre vedenie AU BB,
- h) zúčastňovať sa na vzdelávacích aktivitách určených pre koordinátorov zabezpečovaných metodickými centrami za účelom kvalifikovaného výkonu svojej činnosti.
- i) plní ďalšie úlohy a činnosti, ktoré mu vyplývajú z iných všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných predpisov AU BB.

Práva a zodpovednosť AU BB

1. AU BB má právo:

- a) chrániť akademické štandardy, ktoré sú špecifikované v schválenom akreditačnom spise konkrétneho študijného programu a profile absolventa;
- b) požadovať, aby vedomosti, kompetencie a zručnosti uchádzača a študenta so špecifickými potrebami spĺňali požiadavky na úroveň štúdia na vysokej škole;
- c) vyžadovať od študenta, ktorý z dôvodu svojich špecifických potrieb žiada o podporu, primerané úpravy alebo podporné služby, predloženie dokumentácie od kvalifikovaných odborníkov - lekára, psychológa, logopéda alebo špeciálneho pedagóga);
- d) neudeliť štatút študenta so špecifickými potrebami ak študent nepredloží požadovanú dokumentáciu;
- e) podpora pri štúdiu, primerané úpravy a podporné služby, nesmú znižovať nároky na štúdium.

5. AU BB nesie zodpovednosť za:

- a) vytváranie všeobecne prístupného akademického prostredia podľa §100 ods. 1 a ods. 3 zákona o VŠ;
- b) zlepšovanie prístupnosti študijných programov, služieb, aktivít pre čo najširší okruh študentov,
- c) zverejňovanie aktuálnych informácií o podmienkach prijatia na štúdium, o štúdiu a prístupnosti akademického prostredia pre študentov so špecifickými potrebami v prístupnej forme
- d) informácie o koordinátoroch umiestniť na webovej stránke AU BB tak, aby ich bolo možné vyhľadať ľahko a intuitívne
- e) zabezpečenie primeraných opatrení na odstraňovanie existujúcich bariér, predchádzanie tvorbe nových bariér a kompenzovanie dôsledkov bariér akademického prostredia;
- f) zabezpečenie finančných prostriedkov na vytváranie primeraných podmienok pre štúdium študentov so špecifickými potrebami a prácu koordinátora (§16a ods. 1 písm. d) zákona o VŠ);
- g) prijatie opatrení zabezpečujúcich ochranu osobných údajov študentov so špecifickými potrebami.

Čl. 7

Práva a zodpovednosť študenta so špecifickými potrebami

1. Študent so špecifickými potrebami má právo na:

- a) prístup k informáciám o študijných programoch, aktivitách a službách na porovnateľnej úrovni ako majú bežní študenti;
- b) poradenstvo pred vstupom na AU BB a podporu počas štúdia na vysokej škole;
- c) podporu, primerané úpravy a podporné služby pri prijímacom konaní, štúdiu a skúškach bez znižovania požiadaviek na študijný výkon;

- d) individuálny prístup vysokoškolských učiteľov a individuálne vzdelávacie postupy,
- e) zníženie alebo odpustenie školného v odôvodniteľných prípadoch, ak ide o štúdium dlhšie, ako je štandardná dĺžka študijného programu, a dôvodom predĺženia je zdravotné znevýhodnenie, resp. aktuálny zdravotný stav študenta (pri posudzovaní žiadosti sa zohľadňujú študijné výsledky študenta);
- f) ochranu osobných údajov súvisiacich so zdravotným znevýhodnením;

2. Študent so špecifickými potrebami nesie zodpovednosť za:

- a) výber študijného programu vzhľadom na zdravotné znevýhodnenie
- b) bezodkladné informovanie AU BB o zmenách a okolnostiach, ktoré ovplyvňujú prístup ku štúdiu;
- c) dodržiavanie študijného poriadku fakulty, vnútorných predpisov AU BB a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré musia študenti počas štúdia dodržiavať;
- d) dodržiavanie podmienok obsiahnutých v rozhodnutí o zaradení do evidencie študentov so špecifickými potrebami a priznaní primeraných úprav a podporných služieb;
- e) účasť na vyučovaní, plnenie študijných povinností, výsledky svojho štúdia.

Čl. 9

Žiadosť študenta so špecifickými potrebami

1. Študentom so špecifickými potrebami AU BB poskytuje podporné služby. O využívanie podpornej služby, musí študent požiadať. Na základe žiadosti študenta AU BB preskúma jeho potreby, a určí rozsah poskytovaných podporných služieb.
2. Podrobnosti o minimálnych nárokoch študenta so špecifickými potrebami na podporné služby podľa druhu špecifickej potreby ustanovuje vyhláška č. MŠVVaŠ SR č. 458/2012 Z. z. o minimálnych nárokoch študenta so špecifickými potrebami
3. Študent so špecifickými potrebami, ktorý chce využívať podporné služby si podá písomnú žiadosť o zaradenie do evidencie študentov so špecifickými potrebami na študijné oddelenie príslušnej fakulty AU BB.
4. Uchádzač so špecifickými potrebami predkladá pre účely vyhodnotenia svojich špecifických potrieb a rozsah podporných služieb pre štúdium najmä:
 - lekárske vysvedčenie, nie staršie ako tri mesiace, ktorým je lekársky nález, správa o priebehu a vývoji choroby a zdravotného postihnutia alebo výpis zo zdravotnej dokumentácie
 - vyjadrenie psychológa, logopéda alebo špeciálneho pedagóga.

Dekan príslušnej fakulty AU BB vydá rozhodnutie o zaradení do evidencie študentov so špecifickými potrebami a priznaní primeraných úprav a podporných služieb na AU BB .Ak podá študent žiadosť o zaradenie do evidencie študentov so špecifickými potrebami v priebehu akademického roka, dekan vydá rozhodnutie o zaradení do evidencie študentov so špecifickými potrebami do 30 kalendárnych dní. Študijné oddelenie je povinné zaevidovať uvedené skutočnosti v informačných systémoch.

Záverečné ustanovenia

1. Akékoľvek zmeny a doplnenia tohto metodického usmernenia sú možné na základe písomných, rektorom podpísaných dodatkov.
2. Toto metodické usmernenie nadobúda platnosť dňom jeho vydania a účinnosť dňom 29.10. 2015

v Banskej Bystrici, 20.10.2015

doc. Mgr. art. Matúš Ol'ha

rektor AU